

РЕШЕНИЕ

№ 3229

гр. София, 25.06.2020 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 69
състав**, в публично заседание на 03.06.2020 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Милена Славейкова

при участието на секретаря Грета Грозданова и при участието на прокурора Моника Малинова, като разгледа дело номер **2603** по описа за **2020** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), във връзка с чл. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ).

Образувано е по искова молба на [фирма], ЕИК [ЕИК], със седалище и адрес на управление [населено място],[жк], [жилищен адрес] срещу Национална агенция по приходите, за присъждане на обезщетение за имуществени вреди в размер на 1000 лева, представляващи направени разходи за адвокатско възнаграждение във връзка с обжалване пред районен и административен съд на наказателно постановление (НП) № F 285872 от 01.02.2017 г., издадено от заместник директора на ТД на НАП С., ведно със законната лихва върху тях, считано от датата на предявяване на иска и сторените по делото разноси.

В исковата молба се поддържа, че с посоченото НП на ищеца е наложена имуществена санкция в размер на 4750 лв. за нарушение на чл.5, ал.1 от Закона за ограничаване на плащанията в брой (ЗОПБ). Във връзка със защитата срещу НП били сключени договори за правна защита и съдействие, съотв. от 05.06.2017 г. – за процесуално представителство пред СРС по нахд № 4637/2017 г. и от 11.09.2017 г. за процесуално представителство пред АССГ по кнахд № 11825/2017 г. С решението на касационната инстнация НП било отменено, поради което ответникът следвало да възстанови заплатените адвокатски възнаграждения по 500 лв., общо 1000 лв. С това ищецът претендира, че са изпълнени предпоставките по чл.19 ЗНАП, чл.17, ал.6

ДОПК и чл.1, ал.1 ЗОДОВ за присъждане на обезщетение за имуществени вреди в размер на 1000 лв., ведно със законната лихва от датата на предявяване на иска и сторените в настоящето производство разноски.

Ответникът Национална агенция по приходите оспорва исковата молба, чрез юрк. Б., в писмен отговор от 21.05.2020 г., в открито съдебно заседание и писмени бележки от 05.06.2020 г. Поддържа липса, недоказаност и прекомерност на вредите от отменения акт. Сочи, че в производствата пред СРС и АССГ не били представени договори за правна защита и съдействие или списък по чл.80 ГПК. Не били представени доказателства за счетоводното отразяване на тези договори от страна на получателя на услугата – чрез извлечение от счетоводни сметки от група 50 /парични средства – сметка 501/ и група 60 /разходи/. Липсвала яснота относно начина на изчисляване на адвокатското възнаграждение пред двете съдебни инстанции. Прави възражение за прекомерност. Визира липса на причинно-следствена връзка поради доброволното заплащане на адвокатското възнаграждение.

Софийска градска прокуратура, чрез своя представител, дава писмено заключение за неоснователност на исковата претенция.

Административен съд София-град, след като обсъди релевираните с исковата молба твърдения, доводите на страните в съдебно заседание, прецени събраните по делото доказателства по реда на чл. 235 ГПК, вр. чл. 144 АПК, намира за установено следното от фактическа страна:

Видно от изисканото нахд № 4637/2017 г. по описа на Софийски районен съд, НО, 6-ти състав, същото е образувано по жалба на [фирма] срещу НП № F 285872 от 01.02.2017 г., издадено от заместник директора на ТД на НАП С.. Жалбата е подписана от управителя Х. М. П., но в кориците на делото на СРС се съдържа пълномощно, с което [фирма] е упълномощило адв. М. Я. от САК да представлява дружеството по нахд № 4637/2017 г. на СРС. По делото е постановено решение, с което НП е потвърдено.

По касационна жалба срещу постановеното съдебно решение по нахд № 4637/2017 г. на СРС, пописана от адв. Я., е образувано кнахд № 11825/2017 г. на АССГ. Към касационната жалба е приложено пълномощно в полза на адв. Я.. С окончателно съдебно решение № 1143 от 22.02.2018 г. на АССГ, XVII Касационен състав, е отменено решението на СРС по нахд № 4637/2017 г. и по същество на спора е отменено НП.

Към исковата молба са приложени два договора за правни услуги от 05.06.2017 г. – за процесуално представителство по нахд № 4637/2017 г. на СРС и от 11.09.2017 г. за изготвяне на жалба срещу решение № 204068 от 30.08.2017 г. по нахд № 4637/2017 г. на СРС, с които е договорено възнаграждение в размер на по 500 лв., платимо в брой при подписване на договора, който служи като разписка за получената сума. Няма спор, че същите договори не са приложени в производствата пред СРС, респ. пред АССГ.

Предвид установените факти, съдът формира следните правни изводи:

В съответствие с нормата на чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. На основание чл. 4 ЗОДОВ обезщетението обхваща всички имуществени и неимуществени вреди причинени на гражданите, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо от това, дали

са причинени виновно от длъжностното лице. Тъй като имуществената отговорност по ЗОДОВ е обективна, безвиновна, вината не е елемент от фактическия състав на отговорността. Искът се предявява срещу юридическото лице, представлявано от органа, от чийто незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинени вредите (чл. 205 АПК).

Деликтната отговорност на държавата/общината не се презюмира от закона, поради което в тежест на ищеца /по аргумент от нормата на чл. 154, ал.1 ГПК, вр. чл.144 АПК/ е да проведе главно и пълно доказване на всички елементи от фактическия състав на предявения иск, а за съда съществува задължение да приеме за ненастъпили тези правни последици, чийто юридически факт е останал недоказан.

Фактическият състав на предявените главни иски с правно основание чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ в процесния случай (с оглед фактическите твърдения на ищеца) включва в кумулативна даденост:

1. наличие на административен акт и неговата незаконосъобразност, установена с влязло в сила съдебно решение;
2. наличие на причинена вреда и нейния размер;
3. причинна връзка между незаконосъобразния административен акт и настъпилия вредоносен резултат.

В случая, не е спорна първата предпоставка – с влязло в сила съдебно решение е отменено НП № F 285872 от 01.02.2017 г., постановено при и по повод изпълнение на административно-наказателна дейност. Въвеждането на възможност за присъждане на разноски в производствата по ЗАНН с новата разпоредба на чл.63, ал.3 ЗАНН (Д.в. бр.94 от 29.11.2019 г.) е след датата на постановяване на решението на АССГ на 22.02.2018 г., поради което очевидно не е могла да бъде използвана за обезщетяване на сторените съдебни разноски съобразно чл.8, ал.3 ЗОДОВ.

Със съдебното решение на АССГ спорът е решен в полза на ищеца – жалбоподател в производството по ЗАНН, респ. противната страна (НАП), неоснователно предизвикала с поведението си правния спор, следва да понесе гражданската отговорност за разноски. В този смисъл са задължителните указания в Тълкувателно решение № 1 от 15.03.2017 г. по т.д. № 2/2016 г. на ОСС на ВАС - при предявени пред административните съдилища иски по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ за имуществени вреди от незаконосъобразни наказателни постановления изплатените адвокатски възнаграждения в производството по обжалването и отмяната им представляват пряка и непосредствена последица по смисъла на чл. 4 от този закон. Неоснователно е възражението на ответника, че възнаграждение се дължи единствено за касационната инстанция, тъй като въззивният съд е решил спора в негова полза. Разноски се присъждат на страната, в чиято полза е решен окончателно правният спор, поради което на обезщетяване подлежат всички сторени във всяка фаза на съдебното производство разноски за адвокатско възнаграждение.

Вярно е, че ползването на адвокатска помощ не е задължителна предпоставка за обжалване на НП, но е обичайна практика. Логично и разбираемо е да се прибегне до ползване на експертни правни знания във връзка със съдебното оспорване на неблагоприятния санкционен акт. Потърсената адвокатска помощ и заплатеният адвокатски хонорар са пряка и непосредствена последица от издаденото наказателно постановление, тъй като обжалването на този акт е законово регламентирано и е единствено средство за защита на лицето, което твърди, че не е виновно и че неговите права са накърнени неправомерно от административно-наказващия орган.

По силата на чл.36, ал.1 Закона за адвокатурата (ЗА) адвокатският труд е възмезден. Разпоредбата на чл.36, ал.2 ЗА изисква размерът на възнаграждението да бъде справедлив, обоснован и не по-нисък от предвидения в наредба на Висшия адвокатски съвет за съответния вид работа. Последващата отмяна на Наредба № 1/2004 г. с Решение № 13062 от 03.10.2019 г. и Решение № 5419 от 08.05.2020 на ВАС - ДВ, бр. 45 от 2020 г., в сила от 15.05.2020 г., е ирелевантна за правоотношенията, които са се развили и приключили преди тази отмяна (в влязло в сила на 22.02.2018 г. съдебно решение).

Вярно е, че в адвокатските пълномощни, представено пред СРС и АССГ, не е отбелязан конкретен размер на възнаграждение, но за съда не е налице основание да не кредитира размера на възнаграждението, посочен в договорите за правна защита и съдействие, приложени към исковата молба, които не са оспорени по реда на чл.193 и сл. ГПК.

Законът за адвокатурата (ЗА) разграничава договора за правна помощ от пълномощното за процесуално представителство. По силата на чл.25, ал.1 ЗА адвокатът представлява своя клиент въз основа на писмено пълномощно. Такъв документ е представен пред СРС и АССГ и не е оспорен в настоящето съдебно производство по реда на чл.193 и сл. ГПК. Няма законово изискване за посочване на размер на адвокатското възнаграждение в пълномощното, което е достатъчно за осъществяване на правна защита и съдействие пред СРС по нахд № 4637/2017 г. и пред АССГ по кнахд № 11825/2017 г., които съдебни инстанции към датата на постановяване на крайните съдебни актове не присъждат разноски.

Съгласно чл.36, ал.2 ЗА размерът на адвокатското възнаграждение се определя с договора между адвоката и клиента. Действително, такъв договор с посочен конкретен размер на възнаграждението, е приложен едва с исковата молба, по която е образувано настоящето съдебно производство. От една страна и както се посочи, не съществува законово задължение при осъществяване на защита и процесуално представителство по реда на ЗАНН за представяне на договор между адвоката и клиента. Съгласно чл.93, ал.2 НПК, вр. чл.84 ЗАНН, защитата се осъществява по силата на писмено пълномощно. Нещо повече, упълномощаването пред съд може да бъде извършено и устно в съдебното заседание (чл.93, ал.4 НПК). От друга страна, адвокатският труд е възмезден и логично е използван от засегнатото лице при обжалване на неблагоприятния за него акт. На следващо място, няма законово задължение да е ясен и проследим начина на изчисляване на адвокатското възнаграждение, тъй като същото подлежи на договаряне, а не са начисляване или изчисляване. Уредените в Наредба № 1/2004 г. размери са само законов минимум, над който размерът на възнаграждението се договаря свободно и без ограничения.

От текста на жалбата до СРС ясно личи, че същата е изготвена с помощта на адвокат поради пространното цитиране на законови текстове и съдебна практика. Производството пред въззивния съд е протекло в едно открито съдебно заседание, в което се е явила адв.М. Я. и е представила пълномощно и писмена защита. Неблагоприятното решение на СРС е било обжалвано от [фирма] отново чрез адв.Я., която се е явила в откритото съдебно заседание пред АССГ и е представила съдебна практика по идентични казуси.

По силата на чл.24, ал.1 ЗА упражняването на адвокатската професия включва:

1. устни и писмени консултации и становища по въпроси на правото;
2. изготвяне на всякакви книжа - молби, тълби, заявления, жалби и други, свързани с

възложената от клиента работа;

3. представителство на доверителите и подзащитните и защита на правата и законните им интереси пред органите на съдебната власт, административните органи и служби, както и пред физически и юридически лица.

Както се вижда от изготвените въззивна и касационна жалби адвокатският труд на адв. Я. се е изразил в изготвяне на жалби до СРС и АССГ и в процесуално представителство по смисъла на чл.24, ал.1, т.2 и т.3 ЗА. По изложените съображения, съдът приема, че тези действия са действително изпълнени от защитника адв. Я., адвокатският труд е реално положен и съгласно чл.36, ал.1 ЗА следва да бъде обезвъзмезден.

Спорът по делото е, дали адвокатското възнаграждение реално е заплатено при висящност на производството пред СРС и АССГ, за да може ищецът да претендира реално претърпени имуществени вреди. Тук е мястото съдът да отбележи, че намира за ирелевантно счетоводното отразяване на плащане при [фирма], тъй като отделни неточности или пропуски при счетоводното отчитане не следва да се тълкуват като липса на реално плащане. Счетоводството е производно и в него се отразяват първични и вторични счетоводни документи. Липсата на подобно отразяване не означава, че документът не е създаден и не съществува, респ. не отразява реално плащане. Финансовата възможност на платеща да осъществи плащането също не може да бъде определяща, тъй като плащане може да се извърши, както със собствени, така и с чужди средства.

Според т.1 от Тълкувателно решение № 6/06.11.2013 г. по тълк.д. № 6/2012 г. на ОСГТК на ВКС, в договора за правна помощ следва да бъде указан видът на плащане, освен когато по силата на нормативен акт е задължително заплащането да се осъществи по определен начин - например по банков път. Тогава, както и в случаите, при които е договорено такова заплащане, то следва да бъде документално установено със съответните банкови документи, удостоверяващи плащането. Конкретният случай не е такъв. Когато възнаграждението е заплатено в брой, този факт следва да бъде отразен в договора за правна помощ, а самият договор да е приложен по делото. В този случай той има характер на разписка, с която се удостоверява, че страната не само е договорила, но и заплатила адвокатското възнаграждение.

Приложените към исковата молба договори от 05.06.2017 г. и от 11.09.2017 г. съдържат отбелязване за платени при подписването им по 500 лв. адвокатско възнаграждение, при извършено плащане в брой, за което договорите служат като разписка. Това е достатъчно според цитираното ТР № 6/2013 г., за да се приеме, че е сторен разход за адвокатско възнаграждение на датата на изготвянето на договорите. Посочи се, че за осъществяване на защита по НПК не е необходимо прилагането на договор. Достатъчно е представянето на пълномощно, в което не се договаря размер на възнаграждението. Тъй като защитата пред СРС и АССГ се осъществява по реда на НПК не е било необходимо представяне на списък по чл.80 ГПК.

Същественото в случая е, че приложените към исковата молба договори за правна защита не са оспорени по реда на чл.193 ГПК и съдът не намира основание да не кредитира посочения в тях размер на възнаграждение от 500 лв. Съгласно чл.18, ал.2 от Наредба № 1/2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения (редакция към датата на изготвяне на договорите през 2017 г.) за процесуално представителство, защита и съдействие по дела срещу наказателни постановления, в които административното наказание е под формата на глоба, имуществена санкция

и/или е наложено имуществено обезщетение, възнаграждението се определя по правилата на чл. 7, ал. 2 върху стойността на санкцията, но не по-малко от 300 лв. При размер на наложената с НП имуществена санкция от 4750 лв. минималният размер на адвокатското възнаграждение според чл.18, ал.2, вр. чл.7, ал.2, т.3 от Наредба №1/2004 г. е 562.50 лв. Договорените размери от по 500 лв. не само са под законовия минимум, но и напълно съответстват на фактическата и правна сложност на спора по ЗАНН и чл.3, ал.1, т.2 ЗОПБ.

Критерият, който разпоредбата на чл.78, ал.5 ГПК поставя за намаляване на договореното адвокатско възнаграждение е то да е прекомерно съобразно действителната правна и фактическа сложност на делото. В случая, тази прекомерност не се установява, тъй като договореното възнаграждение под законовия минимум, съответства на сложността на спора, както и на положения адвокатски труд. Поради изложеното, съдът намира за неоснователно възражението на ответника за прекомерност на заплатеното адвокатско възнаграждение.

Съгласно мотивите на ТР № 1/2017 г. на ОСС на ВАС – спазвайки принципа на справедливостта и съразмерността, следва да се присъди само и единствено такъв размер на обезщетение, който да отговаря на критериите на чл. 36, ал. 2 от Закона за адвокатурата - да е "обоснован и справедлив", т.е. да е съразмерен на извършената правна защита и съдействие и да обезщети страната за действително понесените от нея вреди от причиненото ѝ от държавния орган непозволено увреждане, без да накърнява или да облагодетелства интересите на която и да е от страните в производството. В случая адвокатът е осъществил правно съдействие по изготвяне на жалбите до СРС и АССГ и присъствие в по едно открито съдебно заседание, със съответните процесуални действия по събиране на доказателства пред СРС и представяне на съдебна практика по аналогични казуси пред АССГ. Осъществената защита, респ. адвокатският труд по изготвяне на жалби и явяване в открити съдебни заседания, съобразно сложността на спора, напълно съответстват на договорения и платен размер на възнаграждение от по 500 лв.

По изложените съображения искът с правно основание чл.1, ал.1 ЗОДОВ за обезщетение за имуществени вреди следва да бъде уважен за пълния предявен размер от 1000 лв., ведно със законната лихва от датата на предявяване на иска на 06.03.2020 г. до окончателното му изплащане.

При този изход на спора и на основание чл.10, ал.3 ЗОДОВ ответникът следва да бъде осъден да заплати на ищеца направените разноски в производството за внесена държавна такса от 25.00 лв. съгласно чл.2а, т.2 от Тарифата за държавните такси, които се събират от съдилищата по реда на ГПК.

На същото основание за настоящето производство на ищеца се дължи възстановяване на адвокатско възнаграждение в размер на 360 лева, заплатено за изготвяне и подаване на исковата молба и за процесуално представителство по делото. Към датата на договаряне и плащане на възнаграждението на 22.01.2020 г. е в сила нормата на чл.8, ал.1, т.1 от Наредба № 1/2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, според която минималното възнаграждение за настоящето съдебно производство е 300 лв. Договореното и заплатено изцяло в брой адвокатско възнаграждение е в този минимален размер и съответства на фактическата и правна сложност на спора, поради което и на основание чл.78, ал.5 ГПК възражението на ответника за прекомерност е неоснователно.

Неоснователни са доводите на ответника за различния начин, по който са сключени

договорите за правна защита за съдебните производства по ЗАНН пред СРС и АССГ и за настоящето съдебно производство, тъй като това зависи изцяло от договорната свобода на страните.

Водим от горното АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД – С. град, I-во отделение, 69-и състав

Р Е Ш И :

ОСЪЖДА Национална агенция по приходите [населено място], [улица], да заплати на [фирма], ЕИК [ЕИК], със седалище и адрес на управление [населено място],[жк], [жилищен адрес] на основание чл.1, ал.1 ЗОДОВ обезщетение за имуществени вреди, изразяващи се в заплатено адвокатско възнаграждение за съдебно обжалване пред СРС и АССГ на наказателно постановление № F 285872 от 01.02.2017 г., издадено от заместник директора на ТД на НАП С., общо в размер на 1000 лв., ведно със законната лихва от 06.03.2020 г. до окончателното изплащане, както и на основание чл.10 ал.3 ЗОДОВ сторените в настоящето производство разноси в размер на 25.00 лв. за държавна такса и 360 лв. адвокатско възнаграждение.

Решението може да се обжалва в 14 дневен срок от съобщението до страните за постановяването му с касационна жалба пред ВАС на РБ.

СЪДИЯ: